

INTERVJU: Goran Bregović

IZBRISATI GRANICE IZMEĐU SEBE I SVETA

J A S A M S R E Ć A N Č O V E K

Najpoznatiji i najcenjeniji muzičar i kompozitor Balkana, Goran Bregović, kao da obožava da šokira javnost. To je uradio prošle godine kada je neočekivano okupio "Bijelo dugme", i napravio nezapamćene koncerte. Ove godine je ponovo atrakcija zbog svoje turneje s operom "Karmen sa sretnim završetkom" sa kojom je premijera izvedena u Torinu pre godinu i po dana, a beogradska publika je imala priliku da je vidi prošlog meseca. Ovaj cenjeni umetnik sa svojim orkestrom ima i 150 nastupa godišnje po celom svetu.

Harizmatična pojava Gorana Bregovića ispunjava jednu od njegovih mnogobrojnih kuća raštrkanih po celom svetu: beogradski stvaralački prostor umesto zidova uokviren je ogromnim staklenim stenama. To, zapravo, otkriva Bregovićevu unutrašnju potrebu da kroz jednostavnost forme pokaže složenost stanara i njegov prilično decentan arhitektonski ukus. Lišen klišea i opšteprihvaćenih standarda, Bregović kroz prozore beogradske kuće zapravo briše granice između sebe i sveta, kojem pripada na potpuno drugačiji način.

Reč je o teško i mukotrпно ostvarenoj slobodi - mada u predvečerje beogradske premijere "Karmen sa sretnim krajem" sve izgleda tako bajkovito - koja se kroz besprekorno čiste staklene površine stapa sa Bregovićevom pojavom, osporavanoj i idealizovanoj tako dugo da se i glavni junak ove priče ponekad zapita ko je, zapravo, on?

Bregović veoma dobro zna da je odavno uspeo da prevali dug put od prosjaka do kralja, i da je glavom prokopavao teške planine, preuzimajući kao lider "Bijelog dugmeta" veliki teret promene svesti generacijama mladih ljudi formiranih u potpuno drugačijem ideološkom i vrednosnom sistemu, toliko različitom od njegovih shvatanja, stremljenja i izazova.

Tako je Bregoviću sudbina, zapravo, dodeljivala zadatke, kojih ni on nije do kraja bio svestan, ali je zahvaljujući razumevanju trenutka, i gotovo kameleonskom prilagođavanju i potčinjavanju drugih, uspevao da postane fenomen prve vrste, mada takvu ulogu on odbacuje, sa veselom razuzdanošću i uvežbanim pokretima ruku, sa velikom lakoćom i jednostavnošću.

Rođeni dirigent, šta drugo!

Proveravajući uvek na svojoj koži onu neproverenu izreku "da ko živi bez ludosti, nikad ne zna koliko je pametan", Bregović je već na početku muzičke utakmice od umišljenih profesora dobio crveni karton u nižoj muzičkoj školi, odsek violina, sa obrazloženjem da je lenjo i netaentovano dete.

Šamare nije mogao da izbegne ni od majke Borke, koja je, posle saznanja da je napustio srednju saobraćajnu školu, dotrčala pravo na binu na kojoj je mladi solo gitarista, svirajući u "Izohipsama", zamišljao kako mažnjava neku dobru "trebu" iz Sarajeva.

Sa šesnaest godina napušta roditeljski dom, počinje da živi samostalno, svira po kafanama, prodaje novine i radi kao fizički radnik.

O onome što je usledilo kasnije, gotovo sve je poznato. Kao da je sva njegova slava tek sneg na suncu, Bregović nas dočekuje sa oduševljenjem dečaka, nudeći nam širok osmeh i ograničeno vreme.

- Zvali su me Francuzi, iz "Frans

fudbala", da naprave intervju. Približava se Mundijal - počinje razgovor Bregović, koji kao da je konzervirao lice i telo.

Bela košulja, teget odelo, i lik koji, kako godine prolaze, sve više podseća na face sa kojima smo se sretali kao osmaci i srednjoškolci u muzičkim čitankama.

Nema pretenziju da od sebe pravi Baha i Betovena, niti mu pada na pamet da sebe upoređuje sa ozbiljnim kompozitorima, ali on se ponaša krajnje ozbiljno i zapravo iza njegovih lakonskih objašnjenja o tim njegovim malim-velikim operama

postavlja sebi.

- Nećeš mi reći da sve ono što ti se desilo posle raspada "Dugmeta" nije u

krije se velika pretenzija i krajnje jasna ambicija.

Bregović ne radi ništa da bi ostao neprimećen. I zato se on danas igra raznim muzičkim žanrovima i m i k s a c i j a m a ("Pamtite me po pesmama mojim", nije samo puka, obična poruka...)

Tu nema više ni traga od onog ropera, mada se on, kao što su to pokazali prošlogodišnji povratnički koncerti "Dugmeta", očas posla uživi u ono što je po sopstvenom priznanju i velikoj sreći odavno izveo i odbacio.

SREĆAN ČOVEK

- Ja sam srećan čovek.

To je ključ - odgovara Bregović, na pitanje o tome kako postiže toliku količinu jednostavnosti u "glavi koja ne radi na uobičajen način." Uočljivo je da na krajnje jednostavan način objašnjava veoma složene zahteve koje

velikoj meri pravac tvog stvaralačkog broda otisnulo u vode koje do kraja nisu ni tebi bile poznate?

- Ni jednog trenutka, naprotiv. Bio sam u panici...

- Da, ali posle svega pređenog isuviše pojednostavljuješ stvari. Zanima me šta se događalo sa čovekom kome su slava i moć godinama bili sve, a odjednom nema "Tako ti je mala moja kad ljubi Bosanac", raspa-
lo se?

- Suočio sam se sa samoposlugom. Imao sam u Parizu jedan mali stan, kupljen mnogo pre nego što je sve puklo, i nešto novca na račun. Bio sam u panici, ponavljam. Krenem u samoposlugu da kupim ručak. A sve manje para na račun. Tamo, nema tetke, pa ajde da kod nje ručam. Nema.

Ponovo o bajkama. Bregović, verujte, veruje u njih. Snima reklame, ne odbija ni jedan posao. Pravi muziku za reklamnu kampanju maslaca, margarina, uložaka, ali iskusni je to ribolovac. Prokrstaro je i Atlantik, spojio dve obale. Ima to u brodskom kartonu. Naučio je tu lekciju od vremena kad je uredniku zagrebačkog "Jugotona" rekao "kajaćeš se jednog dana", kad je ovaj njegov materijal za ploču proglasio bezveznim.

- Pitaš me o jednostavnosti. Pokušavam da pojednostavim priču: radim osam sati svakog dana. Kao pekar, lekar ili novinar. Svakog dana odradim šihitu. Nekad pišem vesele, nekad tužne pesme. Ja sam vredan čovek. Tu je tajna.

Lako i kaže da sebe podseća na zubnu pastu.

- Moram svakog dana da pritisnem tubu da bi iz nje nešto izašlo. Ako to ne učinim, taj dan je za mene bačen, izgubljen. Nema sadržaja. Ja sam zapravo velika zubna pasta.

Taj svoj unutrašnji svet, u jednom trenutku, spreman je da podeli sa svima, u drugom se zakopčava, kao ono "bijelo dugme" s početka karijere koje ga je lansiralo u muzičku orbitu. Lako i jednostavno odbacuje priče o neophodnoj inspiraciji kako bi se stvorilo umetničko delo, mada se radije odlučuje da objasni kako nema pretenziju da uđe među besmrtne kompozitore, niti ga to previše provocira.

Momčilo Jokić

ZABELEŽITE TRAJNO VAŽNE MOMENTE IZ SVOG ŽIVOTA I ŽIVOTA VAŠIH DRAGIH! ČESTITAJTE VAŠOJ DECI ROĐENDAN UZ NJIHOVE FOTOGRAFIJE U OGLEDALU.

773. 935. 7157